

Österbottens regionala plan för en rättvis omställning Pohjanmaan alueellinen oikeudenmukaisen siirtymän suunnitelma

Infotillfället / Infotilaisuus
14.9.2021

Österbottens förbund
Pohjanmaan liitto

Vad är JTF?

- Just Transition Fund (JTF) eller Fonden för rättvis omställning (FRO) är en del av ett helhet för att uppnå unionens mål för **koldioxidneutralitet** år 2050
- JTF riktar in sig på att motarbeta **de skadliga socioekonomiska effekterna** som uppstår i övergången mot ett koldioxidsnålt samhälle och samtidigt säkra sysselsättningen och en hållbar regional ekonomi
- Finlands mål är att halvera **energianvändningen av torv fram till år 2030** (med är 13 landskap + delar av Birkaland)
- **Arbets- och näringsministeriet** leder arbetet med att utarbeta Programmet för förnybart och kompetent Finland för 2021–2027 vilket består av **tre fonder (ERUF, ESF + och JTF)**
- Programmet kommer därför att innehålla en JTF-del, som kommer att basera sig på berörda landskaps egna **regionala** planer för rättvis omställning.
- Den EU -finansiering som Finland får genom fonden för rättvis omställning uppskattas till cirka 466 miljoner euro.
- Den nationella medfinansieringen är minst 30%, vilket gör att den totala JTF-finansieringen för programmeringsperioden 2021-2027 blir cirka **664 miljoner euro**

Österbottens förbund
Pohjanmaan liitto

Europeiska unionen
Europeiska regionala
utvecklingsfonden

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Mikä on JTF?

- Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (JTF) on osa kokonaisuutta, jolla unioni pyrkii saavuttamaan **hiilineutraaliustavoitteensa** vuoteen 2050 mennessä.
- JTF:n erityistehtävä on vähähiilisyteen siirtymän aiheuttamiin **sosioekonomisiin haittavaikutuksiin** vastaaminen työllisyyden ja kestävien aluetalouksien turvaamiseksi.
- Suomen tavoitteena on puolittaa **turpeen energiakäyttö** vuoteen **2030** mennessä (mukana 13 maakuntaa + osia Pirkanmaasta)
- **Työ- ja elinkeinoministeriö** johtaa Suomen **kolmirahastaisen (EAKR, ESR+ ja JTF) Uudistuva ja osaava Suomi** -ohjelman valmistelua vuosille 2021–2027.
- Ohjelmaan sisällytetään siis JTF-osio, joka tulee perustumaan maakuntien johdolla laadittaviin **alueellisiin** oikeudenmukaisen siirtymän suunnitelmiin
- Suomen saama EU-rahoitus oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta on arviolta noin 466 milj. euroa.
- Kansallinen osarahoitus on vähintään 30 %, joten JTF-kokonaisrahoitus ohjelmakaudelle 2021-2027 olisi siten noin **664 miljoonaa euroa**

Österbottens förbund
Pohjanmaan liitto

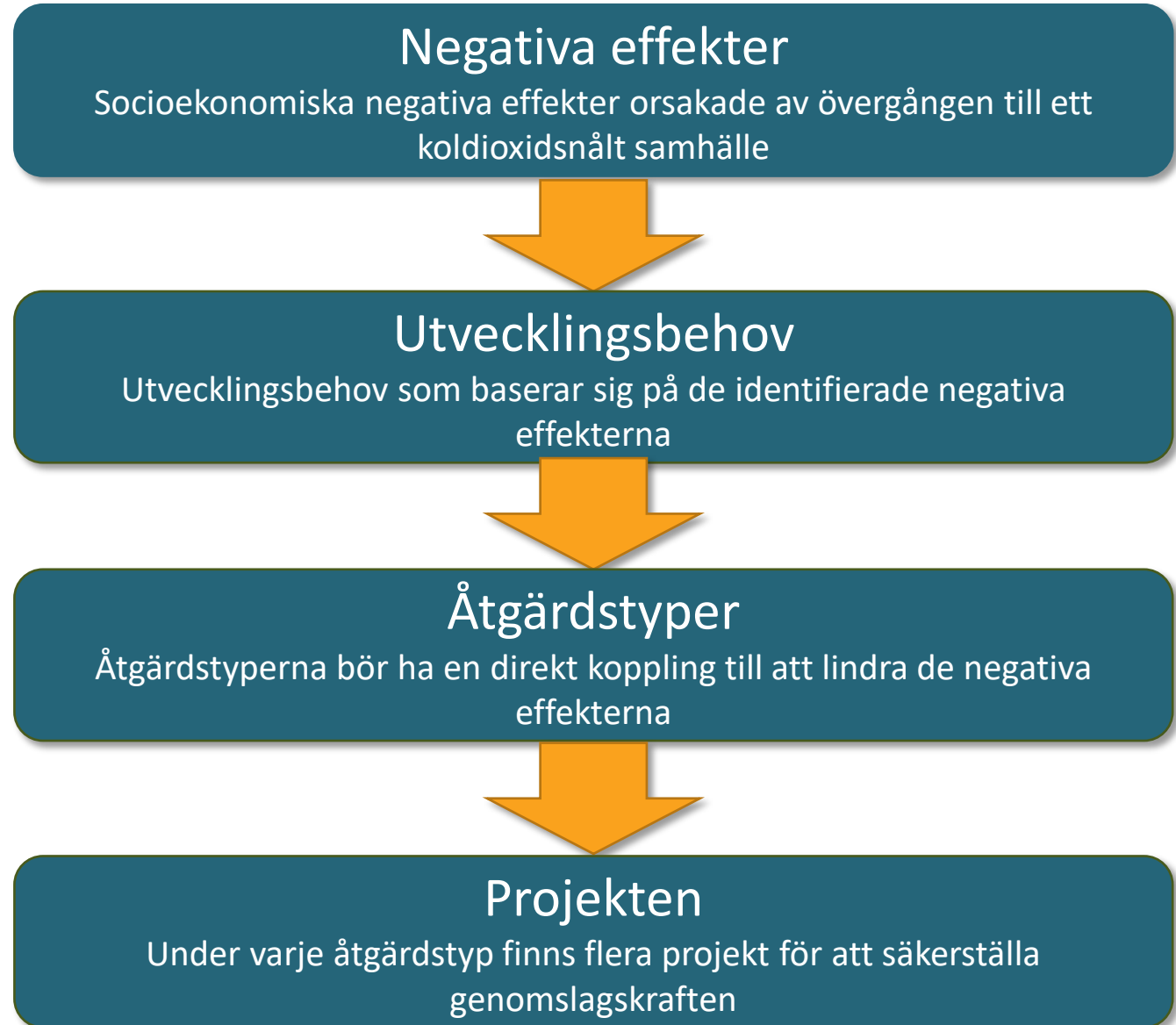

Europeiska unionen
Europeiska regionala
utvecklingsfonden

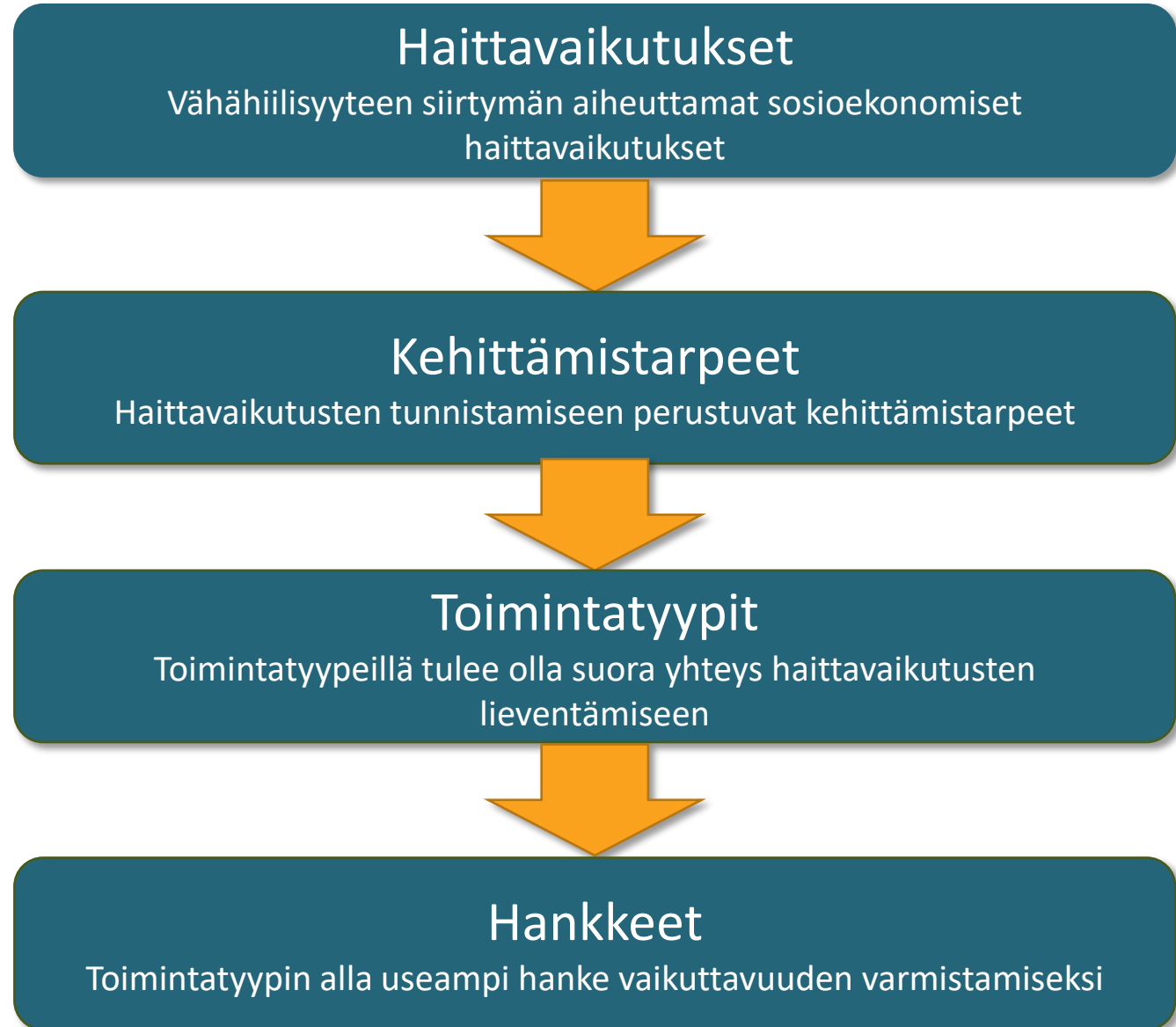

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Österbottens interventions- logik för JTF –planen

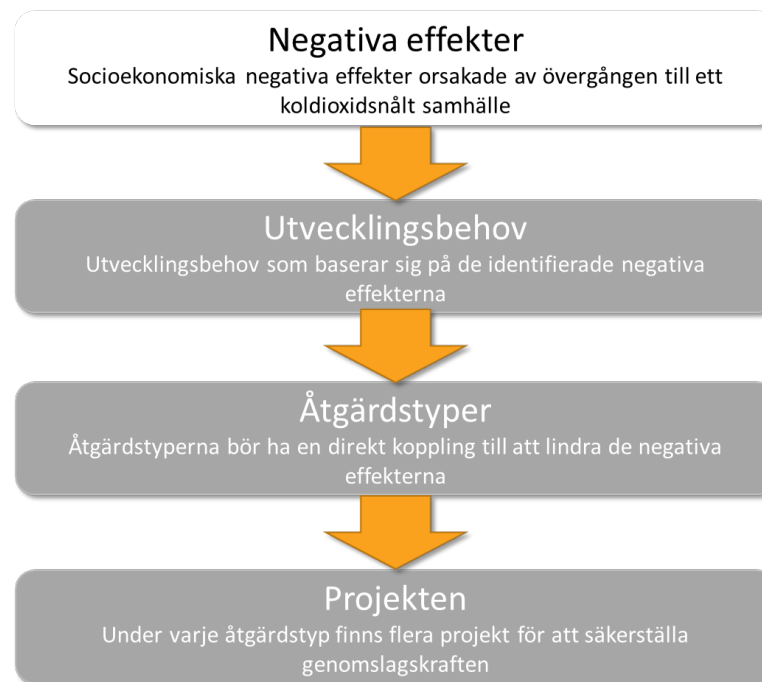

Pohjanmaan JTF- suunnitelman interventiologiikka

Negativa effekter

- Den minskande tillgången på **energitorv** har betydande socioekonomiska effekter för den regionala ekonomin i Österbotten. I Österbotten riktas effekterna särskilt på landskapets energibalans och på växthusodlingen.
- Till följd av nedläggningen av torvproduktionen minskar tillgången på **växttorv och strötorv** snabbt, vilket hotar den ekonomiska lönsamheten för växt- och djurproduktion i Österbotten.

Österbottens förbund
Pohjanmaan liitto

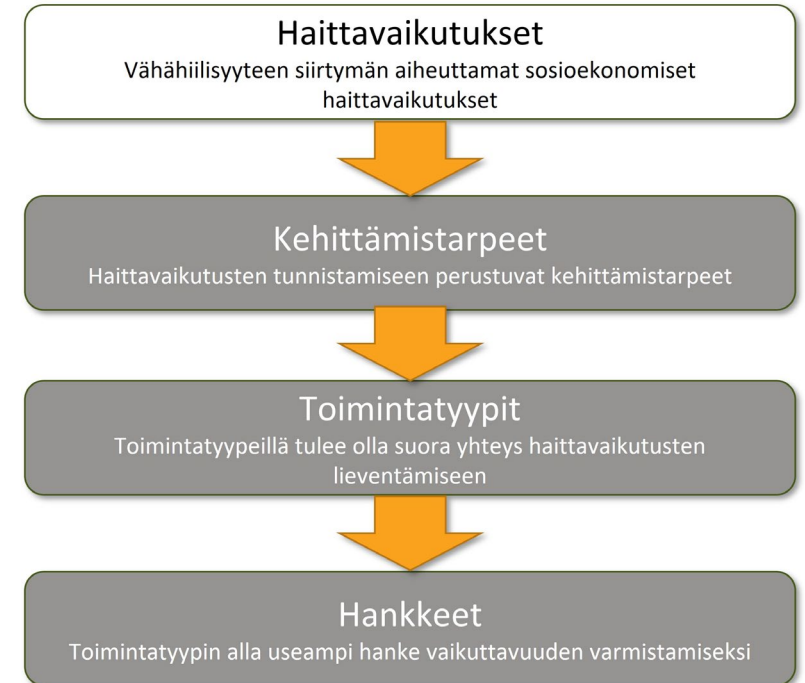
Europeiska unionen
Europeiska regionala
utvecklingsfonden

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Haittavaikutukset

- **Energiaturpeen** saatavuuden heikkenemisellä on merkittäviä sosioekonomisia vaikutuksia Pohjanmaan aluetalouteen. Vaikutukset kohdistuvat Pohjanmaalla erityisesti maakunnan energiataseeseen ja kasvihuoneviljelyyn.
- Turvetuotannon alasajon seurauksena myös **kasvu- ja kuiviketurpeen** saatavuus heikkenee nopeasti, mikä uhkaa Pohjanmaan kasvi- ja eläintuotannon taloudellista kannattavuutta.

Österbottens förbund
Pohjanmaan liitto

Europeiska unionen
Europeiska regionala
utvecklingsfonden

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Utvecklingsbehov

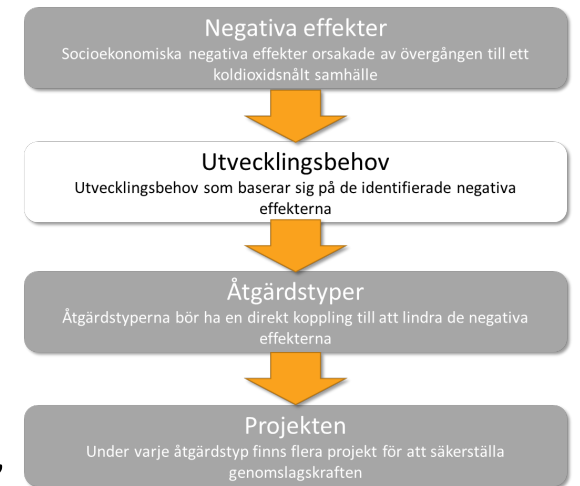
➤ Skapande av hållbara regionala energilösningar och nya affärsmöjligheter

- Ersättande av energitorv förutsätter ökad produktion av förnybar energi.
- För att genomföra denna energiomställning krävs lösningar på systemnivå, såsom integration av energiproduktionsmetoder och utveckling av energilagring.

- Det behövs målmedvetet samarbete mellan företag, forskningsorganisationer och offentliga aktörer, och regionala demonstrations- och pilotmiljöer.

➤ Främjandet av koldioxidneutral växt- och djurproduktion

- Övergången till en koldioxidneutral och klimatsmart växt- och djurproduktion kräver nya typer av affärs- och marknadskompetens samt nya produkt- och servicekoncept från olika aktörer
- Nya ersättande produkter för växttorv och strötorv måste hittas och ett klimatsmart återbruk av torvtäkterna måste främjas
- Det behövs nya unga entreprenörer inom hållbar matproduktion

Österbottens förbund
Pohjanmaan liitto

Europeiska unionen
Europeiska regionala
utvecklingsfonden

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

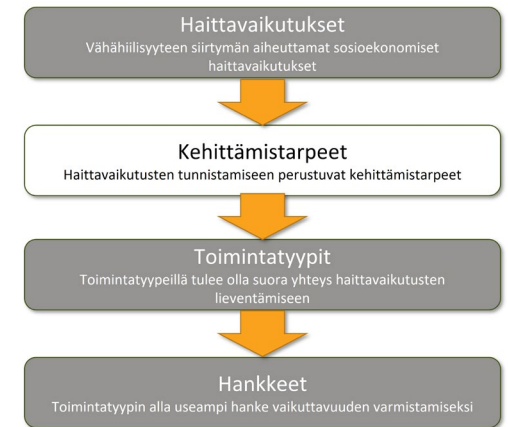
Kehittämistarpeet

➤ Kestävien alueellisten energiaratkaisujen ja uusien liiketoimintamahdollisuuksien luominen

- Energiaturpeen korvaaminen edellyttää uusiutuvan energian tuotannon lisäämistä.
- Tämän energiasiirtymän toteuttaminen vaatii järjestelmätason ratkaisuja, kuten energiantuotantomenetelmien integroimista sekä energiavarastoinnin kehittämistä.
- Tarvitaan yritysten, tutkimusorganisaatioiden ja julkisten toimijoiden välistä tavoitteellista yhteistyötä ja alueellisia demonstraatio- ja pilotointiympäristöjä.

➤ Hiilineutraalin kasvi- ja eläintuotannon edistäminen

- Hiilineutraaliin ja ilmastoviisaaseen kasvi- ja eläintuotantoon siirtyminen edellyttää toimijoilta uudenlaista liiketoiminta- ja markkinaosaamista sekä uusia tuote- ja palvelukonsepteja
- Täytyy löytää kasvu- ja kuiviketurpeelle uusia korvaavia tuotteita sekä on edistettävä turvesoiden ilmastoviisasta jälkikäyttöä
- Tarvitaan uusia nuoria yrittäjiä kestävän ruoantuotannon toimijoiksi.

Österbottens förbund
Pohjanmaan liitto

Europeiska unionen
Europeiska regionala
utvecklingsfonden

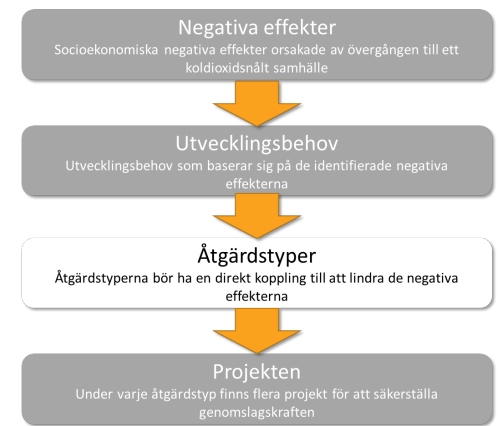

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Åtgärdstyper (1)

Skapande av hållbara regionala energilösningar och nya affärsmöjligheter

- Ökande av FUI-intensiteten och främjande av affärsorienterad innovationsverksamhet på ett sätt som tar hänsyn till målen för klimatutvecklingen och hållbar utveckling
- Stärkandet av affärs- och marknadskompetens gällande en koldioxidneutral ekonomi och utvecklandet av nya produkt- och servicekoncept
- Samprojekt mellan företag och forskning för att främja överföring av kunskandet och användning av ny teknik i företagens verksamhet.
- Omskolning och förvärvande av ny kompetens för arbetare och arbetssökande.
- Stödja investeringar som förnyar verksamheten och produktiviteten med inriktning på sm-företagens tillväxt och internationalisering.

Österbottens förbund
Pohjanmaan liitto

Europeiska unionen
Europeiska regionala
utvecklingsfonden

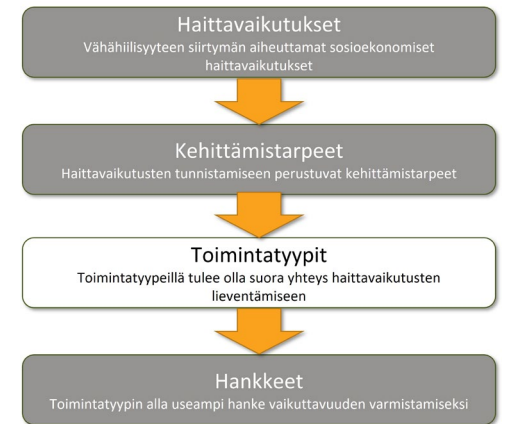

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Toimintatyypit (1)

Kestävien alueellisten energiaratkaisujen ja uusien liiketoimintamahdollisuuksien luominen

- TKI-intensiteetin lisääminen ja elinkeinoelämälähtöisen innovaatiotoiminnan edistäminen ilmasto- ja kestävän kehityksen tavoitteet huomioivalla tavalla.
- Vahvistetaan hiilineutraaliin talouteen liittyvää liiketoiminta- ja markkinaosaamista ja kehitetään uusia tuote- ja palvelukonsepteja.
- Yritysten ja tutkimuksen yhteishankkeet, jolla edistetään osaamisen siirtoa ja uuden teknologian hyödyntämistä yritysten liiketoiminnassa.
- Työntekijöiden ja työnhakijoiden uudelleen koulutus ja uusien taitojen hankkiminen.
- Tuetaan pk-yritysten kasvua ja kansainvälistymistä tukevia, toimintaa uudistavia ja tuottavuutta lisääviä investointeja.

Österbottens förbund
Pohjanmaan liitto

Europeiska unionen
Europeiska regionala
utvecklingsfonden

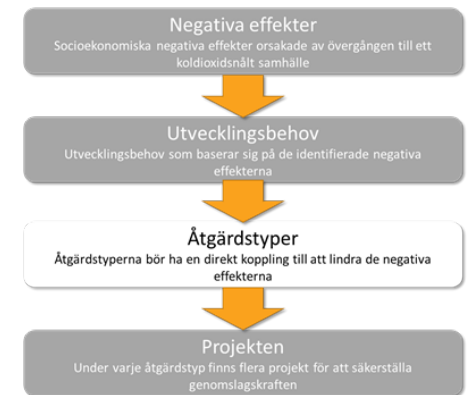

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Åtgärdstyper (2)

Främjandet av koldioxidneutral växt- och djurproduktion

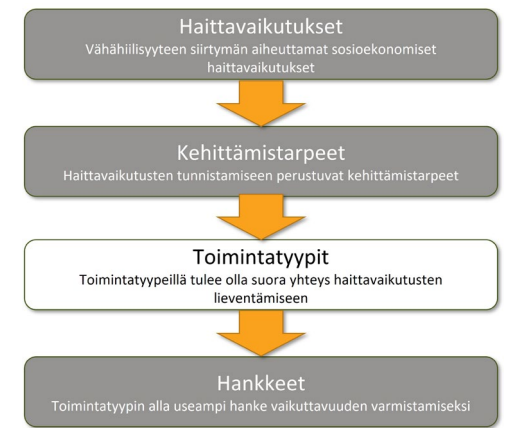
- Ökande av FUI-intensiteten och främjande av affärsorienterad innovationsverksamhet på ett sätt som tar hänsyn till målen för klimatutvecklingen och hållbar utveckling
- Stärkandet av affärs- och marknadskompetens gällande en koldioxidneutral ekonomi och utvecklandet av nya produkt- och servicekoncept
- Samprojekt mellan företag och forskning för att främja överföring av kunskaper och användning av ny teknik i företagens verksamhet.
- Omskolning och förvärvande av ny kompetens för arbetare och arbetssökande.
- Utvecklingen av ersättande produkter för torv, så som återvunnen gödsel, odlingsbäddar och strö.
- Restaurering och återbruk av torvtäcker

Toimintatyypit (2)

Hiilineutraalin kasvi- ja eläintuotannon edistäminen

- TKI-intensiteetin lisääminen ja elinkeinoelämälähtöisen innovaatiotoiminnan edistäminen ilmasto- ja kestävän kehityksen tavoitteet huomioivalla tavalla.
- Vahvistetaan hiilineutraaliin talouteen liittyvää liiketoiminta- ja markkinaosaamista ja kehitetään uusia tuote- ja palvelukonsepteja.
- Yritysten ja tutkimuksen yhteishankkeet, jolla edistetään osaamisen siirtoa ja uuden teknologian hyödyntämistä yritysten liiketoiminnassa.
- Työntekijöiden ja työnhakijoiden uudelleenkoulutus ja uusien taitojen hankkiminen.
- Kehitetään turvetta korvaavia tuotteita kuten kiertolannoitteita, kasvualustoja ja kuivikkeita.
- Turvesoiden ennallistaminen ja jälkikäyttö

Österbottens förbund
Pohjanmaan liitto

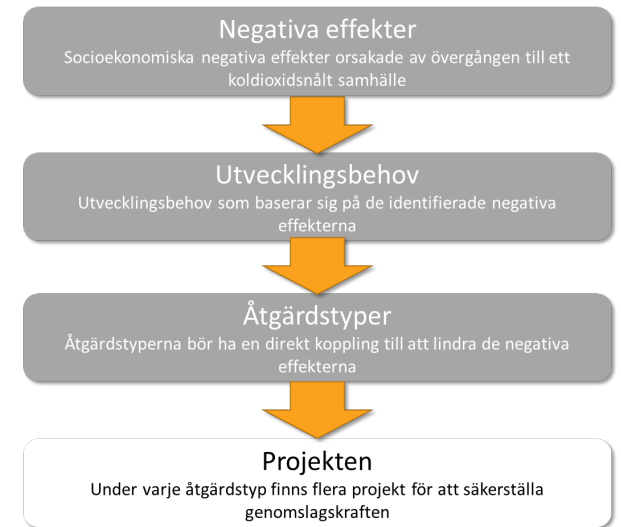
Europeiska unionen
Europeiska regionala
utvecklingsfonden

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Projekt

- I de regionala JTF -planerna går man inte in på enskild projektnivå.
- Efter att kommissionen har gett grönt ljus till Finlands regionala JTF -planer är nästa steg att börja planera vilken typ av projekt som kommer att tillämpas under de typer av aktiviteter som valts ut för JTF-planen i Österbotten.
- JTF-projekt bör mildra de negativa effekterna av avvecklingen av torvproduktionen, men projekten behöver inte vara direkt relaterade till torvproduktion
- Ansökningsomgångarna för JTF -projekt kommer sannolikt att ordnas samtidigt som ERUF-projektansökningarna.

Österbottens förbund
Pohjanmaan liitto

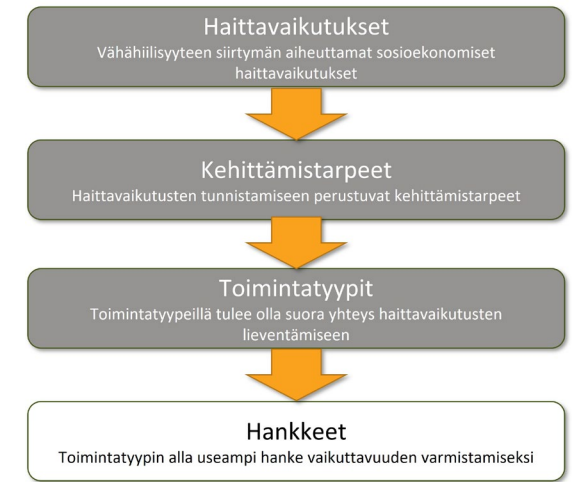
Europeiska unionen
Europeiska regionala
utvecklingsfonden

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Hankkeet

- Alueellisissa JTF-suunnitelmissa ei edetä yksittäisten hankkeiden tasolle.
- Komission näytettyä vihreää valoa Suomen alueellisille JTF-suunnitelmiin, seuraava vaihe on lähteä suunnittelemaan millaisia hankekokonaisuuksia haetaan Pohjanmaan JTF-suunnitelmaan valittujen toimintatyyppien alle.
- JTF-hankkeiden pitää lieventää turvetuotannon alasajon aiheuttamia haittavaikutuksia, mutta hankkeiden ei tarvitse suoranaisesti liittyä turvetuotantoon.
- JTF-hankkeiden hankehaut järjestetään todennäköisesti samaan aikaan EAKR-hankkeiden kanssa.

Österbottens förbund
Pohjanmaan liitto

Europeiska unionen
Europeiska regionala
utvecklingsfonden

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Oikeudenmukaisen siirtymän mekanismi (JTM)

Mekanismilla pyritään lievittämään ilmastoneutraaliin talouteen siirtymisen vaikutuksia yhteiskunnassa ja taloudessa. Tukea kohdistetaan kaikkein haastavimmassa tilanteessa oleville alueille, toimialoille ja työntekijöille seuraavin keinoin:

Uusi oikeudenmukaisen siirtymän rahasto

17,5 miljardia euroa (vuoden 2018 hintoina; 19,3 mrd. eur käypinä hintoina) – tavoitteena lähes 30 miljardin euron investoinnit.

InvestEU-ohjelman oikeudenmukaisen siirtymän järjestely

Sisältää InvestEU-ohjelman talousarviotakuun (neljä eri "politiikkaikkunaa") ja keskitetyn InvestEU-neuvontakeskuksen. Tavoitteena 10–15 miljardin euron investoinnit lähinnä yksityissektorilla.

Uusi julkisen sektorin lainajärjestely

Yhdistää 1,5 miljardin euron avustukset, jotka rahoitetaan EU:n talousarviosta, ja 10 miljardin euron lainat Euroopan investointipankista. Tavoitteena 25–30 miljardin euron julkiset investoinnit.

Pilari 1

Pilari 2

Pilari 3

Tack!
Kiitos!

Kimmo Riusala

p. 044 320 6206

kimmo.riusala@obotnia.fi

Österbottens förbund
Pohjanmaan liitto

